

I. FELADATLAP

CSAPAT NEVE: _____	
IRÁNYÍTÓ TANÁR:	
CSAPATTAGOK:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:

2026. december 20.

FELADATSOR

„ Aznap délelőtt Jancsit a konyhára osztották.

Jakab nem volt vele. Jakabnak tanulnia kellett. Ott volt azonban Máté, az álmos szemű, lassú mozgású fráter, továbbá az a barát, aki az előbbi napon hordozta a tálat Mátéval: egy másfél fogú, száraz, meredt derekú barát, idősebb. Azt Tádénak szólítgatták.

A szakács, Jancsinak nem csekély elámulására, Julián fráter volt. Nyakig érő fehér köténben járt-kelt a konyhán és a kamarában. A járása bicegő volt, és a fejét gyakorta a jobb vállára csüggesztette.

Látszott rajta, hogy sokat szenvedett ember. De mikor megszólalt, mindig mosolygott.

Jancsi vígan sürgött-forgott a tűzhely körül. Többnyire aprófát hordattak vele, meg vizet.

Aznap sóskát főztek. Julián barát ujjnyi vastag tésztát gyúrt, és késsel négyujjnyi széles kockákra metszette. Máté sóskát aprított. Tádé gombát tisztított. Közben beszélgettek.

- Mink - beszélte Tádé - egyszer pisztrice gombát tettünk fel, oszt olyan keserű vót, mint az átok. De azért nem szólt senki semmit. Mondok magamban: valami hibát követtünk el, egye meg a siket tyúk. Mer az olaj is jó vót, a petrezselymet is aznap szedtük. Ebéd után mondta Imre barát, hogy aszongya: Nem facsartátok ki a levét a gombának.

Erre Tádé nevetett, és sípolva nevetett. Mert a csorba fogán át mindig sípolva szállt a nevetés.

Julián azonban csak mosolygott.

- Hát aki nyersen eszi a gombát... Csak éppen megsózza.

- Egyszer meg - folytatta Tádé - a provinciális toppant be hozzánk. Tudjátok, hogy milyen sokat vélt szegény a szakácssága felől. Hát tanakodtunk, hogy mit süssünk, főzzünk olyat, amit még nem evett. - No, aszongya Ambrus fráter, sütök én neki olyat. Avval meghámoz egy keményre sült cipót, beleforgatja a héját a mézbe; morzsát rá, és rántja vajba. Mindenki elbámult rajta, hogy micsoda jó étel, de senki se tudta, hogyan készült.

Julián fráter fölvett egy bögrét, és Jancsihoz fordult.

- Eszel-e mézet? Nesze, van még a fenekin. Kotord ki, aztán mosd meg a bögrét a kútnál.

És egy nagy késsel hagyma-aprításba fogott.

- Mink bezzeg a *nagy úton* - mondta - egyszer hetekig nem láttunk egyéb eledelt, mint gombát. Az volt a szerencsénk, hogy sót vittünk magunkkal. A gombát nyársra húztuk, megsütöttük, megsóztuk. Ittunk rá nagyot valamely forrás vizéből. Egyszer erdei méhekre akadtunk. Szegény Bernát fráter megkívánta a mézet. Mondok, drága lesz az a méz, Bernát. Aszongya erre, egy-két csípésre oda se nézek. Avval fogta a poharát, ráköti hánccsal a botja végére. A csuklyát jól a fejére húzza. Felmászik a fára: belekurkász a pohárral az odúba. A sok méh ki: rá Bernátra. Bezzeg szaladtunk, ahogy a lábunk bírta. A méhek rajban utánunk. Jaj, Uram, segélj! Bernát eldobta a botját poharastul. Csak belerohantunk egy patakba. Abban bukdácsoltunk, míg csak a méhek el nem szállingóztak.

Tádé hosszan sípolt a fogaival. Máté is derekát tekergette nevettében. Jancsi is vidámult.

Az ázsiai magyarokról is mondott egyet-mást Julián fráter. Csakúgy magyarok, mint a Duna-Tisza tájain. De sátorban laknak, nem házban, és nincs királyuk, hanem minden családban az öregapa a kormányzó. A beszédük valami keveset különbözik a miénktől. Nem értik, mi az *ablak, mészáros, istálló, kályha, kalács, sógor, táska, talicska,* és más efféle szavakat. Ellenben sok olyan szóval élnek, amiket nálunk nem értenek

már, mint amilyen *sógor* helyett a *rér*, *tigris* helyett a *barca*, *láng* helyett a *tuli*, *orvos* helyett *imecs*. A mészárost *kaszab*-nak mondják.

Közben a konyha megtelt meleg ételgőzzel és füsttel. Julián fráter kiküldte Mátét az udvarra, hogy nézze meg a napórán: egyezik-e az idő a vízóráéval? Jancsi csak akkor látta, hogy vízóra is van a konyhában. Olyanforma, mint az apácáké, csak avultabb.

Aztán asztalt terítettek, Jancsit is oktatták, mit hogyan tegyen. A kést és a kanalat keresztbe rakja. A fráterek poharát töltse meg a kútnál vízzel. Csak ónpoharuk volt a frátereknek. De mindeniken volt valami jegy, vagy valami betű. Máté ismerte már valamennyit.

Délben, mikor a kápolna harangja megcsendült, a három konyhai barát rákezdte az imádkozást latinul: *Oremus: Benedictus Dominus... Per omnia secula seculorum...* Mondogatták felváltva. Julián fráter buzgón kevergette közben a sóskát.

Behordták aztán hárman a levest, és Tádé kimeregette a tányérokba. Mikorra a fráterek a kezüket mosták, már ott várta őket az első étel az asztalon.

A délelőtt igen kedvesen telt el Jancsinak. De délután ismét tanulnia kellett a házirendet, bűnök nemeit és meghajlásokat. Jakab már azt is kívánta, hogy emlékezzék mindarra, amiket előtte való nap mondott neki. S bosszankodott, hogy nem emlékezik.

- Majd meglátod, mi lesz abból, ha nem tartogatod a fejedben, amit egyszer hallasz!

Két órakor megint a templomba mentek, és zsoltárokat mondtak a szokott két rendben felváltva, diákul - hol énekelve, hol csak úgy szárazon. Elhúzódott egy óra hosszáig.

Hat órakor megint ismétlődött az ájtatoskodás. Prédikáció is volt közben. Világi hívek sokan hallgatták.”

Gárdonyi Géza: Isten rabjai

1. Válasszátok ki a kedvenc jeleneteteket a regényből, és írjatok belőle egy 3 perces rádiójátékot, mely legyen tartalmában hű a regényhez, megfelelő az illető kornak, érthető a hallgató számára, valamint tartalmazza a szükséges hanghatásokat. Készítsétek el a rádiójáték hangfelvételét, majd töltsétek fel a feladathoz. **10 pont**

2. Árpád-házi Szent Margit domonkos-rendi, Assisi Szent Ferenc ferences rendi, míg Gregor Mendel, a genetika atyja, Ágoston-rendi szerzetes volt. Készítsetek egy 4 diás Power Point bemutatót (plusz 1-1 dia a cím és elköszönés), amelyben bemutatjátok a három szerzetesrendet, valamint a három szerzetes életútját, különös tekintettel arra, hogy miért váltak híressé vagy követendő példává. A ppt-t töltsétek fel a feladathoz. **8 pont**

3. Az előző feladathoz készített ppt segítségével mutassátok be a három szerzetesrendet, valamint a három szerzetest egy osztálynak úgy, hogy a csapat minden tagja részt vegyen az előadásban. A bemutatás főbb mozzanatairól készítsetek egy legtöbb 3 perces felvételt (képpel és hanggal), amelyet töltsetek fel a feladathoz. **7 pont**

4. Válasszatok ki a regényből 10 régies szót/kifejezést, amit ma már nem/nem olyan formában használunk. Keressétek ki a szavak/kifejezések jelentését, majd írjatok egy olyan legtöbb másfél perces, kétszemélyes párbeszédet, amelyben kreatívan, de ugyanakkor természetesen használjátok mind a 10 régies szót/kifejezést. A régies párbeszédnek írjátok meg a mai (modern szóhasználatú) változatát is, szintén másfél percben, majd mind a két dialógust adjátok elő (2-2 csapattag szereplésével). A 2 dialógusról készítsetek filmfelvételt (max. 3 perc), majd egyetlen kisfilmben töltsétek fel a feladathoz. **10 pont**

5. A megadott szövegrészletben előforduló alapanyagok felhasználásával (és nem csak!) alkossatok 5 receptet. A receptekből hozzatok létre egy teljesen kézi készítésű szakácskönyvet (borító, szerző, cím, lapok/oldalak, illusztrációk, impresszum). A kész szakácskönyvet postázzátok a következő címre: **Fundația Communitas (Bölcs diákok vetélkedő)**, *Str. Republicii 60 Cluj-Npoca, jud. Cluj*. Ne felejtsétek el ráírni a borítékra a **csapatotok nevét**! **10 pont**

6. A fenti szakácskönyvből válasszatok ki egy receptet, és készítsétek el. Terítsétek meg az asztalt a felszolgálandó fogásnak megfelelően, majd a csapattagokkal üljetek asztalhoz, és fogyasszátok el az általatok készített ételt. A teljes folyamatról, melyben bemutatjátok és elmagyarázzátok a recept elkészítését, a terítést és az elfogyasztást, készítsetek egy legtöbb 3 perces kisfilmet, amit töltsetek fel a feladathoz. **10 pont**

7. *Az ázsiai magyarokról is mondott egyet-mást Julián fráter. Csakúgy magyarok, mint a Duna-Tisza tájain. De sátorban laknak, nem házban, és nincs királyuk, hanem minden családban az öregapa a kormányzó.*

Készítsetek egy 14 cm-es átmérőjű jurtamakettet (sátor, amivel Julián fráter az ázsiai magyaroknál találkozhatott). Figyeljetek a szerkezeti arányokra. A folyamatról készítsetek egy legtöbb 3 perces kisfilmet, amelyben – az elkészítés mellett - legyenek láthatók a méretek, valamint a végtermék. A kisfilmet töltsétek fel a feladathoz. **10 pont**

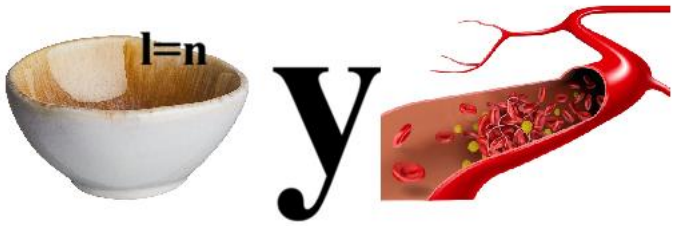
8. Számítsatok ki az általatok készített jurtának a térfogatát m3-ben. Dolgozzatok hengeres falrész és csonkakúp alakú tetőrészekkel! A feladat megoldását vezessétek le kézzel papíron, fényképezzétek le, és a képet töltsétek fel a feladat megoldásához. **5 pont**

9. **ANAGRAMMÁK –** Az alábbi anagrammák a fenti szövegrészletben található szavakat rejtenek. Írjátok be a feladat megoldásához a szavakat. **5 pont**

a. **SPIN COLIVÁRI**
b. **EPER MELY TESZ**
c. **NYOM RÓKÁZ**
d. **RESZKET**
e. **HÓ PÁRON**

10. **KÉPREJTVÉNY –** A képrejtvényekben szintén a fenti szövegrészletben található szavak rejtőzködnek. Fejtsétek meg a rejtvényeket, majd írjátok be a szavakat a megoldáshoz. **10 pont**

a.

b.

c.

d.

k

e.

t

2

11. Írjátok le egy bekezdésben (~250 szó), hogy milyen munkamegosztással és időbeosztással dolgoztatok a feladatlap feladatainak megoldása során. Ki hogyan vette ki a részét a munkából, hogyan terveztétek meg, és hogyan kiviteleztétek a feladatok megoldását. Indokoljátok meg a csapattagok feladatvállalását egy-egy feladat esetében, valamint azt, hogy miért éppen abban a felállásban dolgoztatok. Mennyire és hogyan vontátok be a munkátokba a tanáraitokat, osztálytársaitokat esetleg barátaitokat, családtagjaitokat? **5 pont**

Adni jó! - Bónuszpont (10 pont)

Az idei karácsony alkalmából legyetek ti az iskola angyalai. Járjatok utána, hogy mire volna szüksége az iskolának (nem kell nagy dolog legyen, hiszen az apró csodák is számottevők!), majd keressetek egy hivatalos szponzort, készítsetek vele hivatalos támogatási szerződést, majd adjátok át az ajándékot az iskolának. A folyamat első lépésétől az utolsóig mindent dokumentáljatok, majd készítsetek belőle egy legtöbb 3 perces kisfilmet (föltétlenül tartalmazza a szerződés olvasható képét is!), amit töltsetek fel a feladathoz.

A feladatok megoldásait minden csapat saját adatlapjára kell feltöltse a http://bod.communitas.ro címre. Amennyiben a rendszer ezt valamilyen okból kifolyólag nem engedélyezné, kérjük emailben jelezni a bolcsdiak@communitas.ro címen.

A FELADATLAP BEKÜLDÉSÉÉRT HIVATALBÓL JÁR 10 PONT.